Primljeno u knjižnicu Dr. I. D. Vilićević rektor kral. Zagrebl. gornji grad

Ивр. бр. Ровер, пяток 31. августа 1934. Число 34. (455).

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЮГОСЛАВИЇ

Виходза кажди тиждень. — Предплата на рок 60 Дин., на пол рока 30 Дин. За Америку и друге краї 2 доляри рочно.

Предплату и инши писма до Редакциї и Управи треба посилати на адресу: „Руски Новини" Нитрорevath (Югославия).

Криза земледїлства.

Земледїлство цалого швета терпи уж вецей роки цежку кризу. Главна єї причина у тим, же у остатнїх роках земледїлство барз напредовало, — особено у Америки — приносило вецей плодох, як що ше могло похасновац. И точ тераз у тей кризи нельо земледїлских продуктох уничтожено, спалено и поруцано до мори, ипак и тераз земледїлска продукция велка, як що є животна потреба. Прето цена лиш продуктом мушела спадуц. Як барз цена жита падала може нам повесц лем тот єден приклад: 1929. року коштало кило жита на шветовей житней бурзи у Шикаго була 2 динари, а тераз ше плати лем динар.

Виновати машини.

Же земледїлска продукция так барз напредовала у тим помогли, або певнїше повесц звинели машини, котри почнчали обрабац жемлї тис, же земледїлци могли жем нечнейше робиц, могли нельо вецей жемлї (особено у Америки) обрабац и робуци ше нельо вецей плодох позберац. 1900. року дало земледїлство на цалим швеце округло 200 милийони тони (єдна тона 10 метери) жита, а 1933. двигла ше продукция жита на швеце на 280 милийони тони. Тото повекшано продукциї жита було превельке и не розходило ше зос приростом жительства.

Року 1854. европейски земледїлци вивожовали 8 милийони тони жита, и то найвецей до Америки. У слїдуюцих роках обставини ше пременули. Западноевропейски держави завели у себе велику индустрию, жительство ше двигло и урожай жита у Европи, у першим поре на України, котра вше була „амбар Европи", не був дозольни за прекармлене европейского жительства. У тим часу видумане у Америки машина за конане жита, а 1879. року машина, котра и конела и вязала снопи. Од того часу почал ше у Америки швидки розвой земледїлства. Американски пани почали давац множества жита и Америка почала одредзовац цену жита. Европа почала жито увожовац, наместо да вивожує, продава. На остатку американске жито залило Европу и ту нїч не помогла обрана европейских державох, котри плеґели на жито з Америки високи царини. Появили ше и у Европи земледїлски машини, але конкуренциї зос Америку европейски фармерс витримац не могли. Найвецей у тим постраждали мали европейски земледїлци, котри ше на малих газдиствох не могли розвац зос велькима американсьима „фармами" на мушели предавац свойо жито так тунїо, як то давали велики американски фармерс. А ту тому видумовали у Америки непрестано нови машини, котрих худобни парасти у Европи не могли себе набавац.

Уж 1890. року земледїлски машини помогли Американцом знїжиц цену жита за єдну штерцилу. Тели уж почали хасновац железни плуг. Познейше видумана нова машина за тлачене, котра робила наместо 50 роботнїкох без пришли тракторе, котри могли цагац 12 плуги нараз а ведно такой за собу цагали и брани. З трактором могло ше за 6 годзин обробиц два Іотра жемлї, за що скорей требало скоро три дни. На остатку видумана машина, котра нараз конела и тлачела. Тота машина зменшала трошки косидби и тлачидби за єдну третину. Широки пусти поля („преріі") у Америки претворени ше у плодни поля а продукция жита рошне так швидко, як швидко пада число роботнїкох потребних до роботы у полю. — З того шикого криза мушела присц.

(Дакой будзе).

Преціо не може буц война.

Нїч о чим ше скоро тераз по швеце тельо не бешедує як о евентуалнїй будущей войни. О тим кажного дня виходза нови статї у европейских новинох и язиках того швета, о тим ше бешедує на політичних скадзках, о тим ше водза бесїдовечки бешеди по кавиних, барчиках и по кинїох и' лиидзи, дзе ше бешедує. Єдни ми надумую як у случаю войни треба організовац одбрану, други доказую, же войни не годна буц, а треци уж терда осуджую тих, зо котрих думаю, же буду зинованї кед война кибухне.

Шкодно того могло би буц розумане, кед би ше тераз появели такви обставини, пре котри би можливости войни була нельо вецша, як до тераз. Але у Европи, и позря шишких бурних подїйох, ситуация ше инак не пременула на тельо, же би опасносц од войни була вецша, як що то було до тераз. Шишки бешедую о войни зос компляк страхом, а пацким ше инак видзи, же до войни не годно трасц, голем по у найблїзшей будучносци. Вецейзки причини ше канонца, пре котри не може и не може косц до войни.

Найсилнїйши політичаре у Европи тердза, же войни не будзе. Так недавно запитали ше премиера анґлїйского министра Занстона Черчила, чим вон не верц, же не будзе войни, а вон одповед: „Причине барз обичев. Нїгда и нїдзе ше инше не видзела єдна футбалска утакмица зос єдлеґо банискодних на єдним боку, зос двома на другим боку". А Гитлер на-дел мир людзом кед гуторел: „Кед то лем од Немецкей одвисло, не будзе новей войни. Ми захтеваме лем отримаць тераднїх наших границох. Верце ми, же ми нїгда не будземе войовац, крем кед ше будземе мушиц бранїц". А Мусолини, шарм. же одному практизови недавно вивел: „Не верим, же би могла буц война, бо зме одвише бидни". А так и вели други европейски дипломати. Непка тердза, же їх главни цель робота на отриманю мира и вице гуторя и тердза, же у тим буду мац успиху. —

Як одна од главних причинох, котра гуторя о неможливости новей войни у Европе наводзе ше теращне положение у свеце. Пред двацец роками не була так замуцена ситуация як тепка. Тедз ше знало, же постои у Европи два групи силох, котри ше старли о пер-

вельство. Знало ше, або голем ше думало, же ше зна, хто на кого може рахован и на кого почекаш задню. У тим погоду тели бе війки непоглядаци не очекували.

Наука зас бара далеко од того. Бо и попри многих договорох и многих зос малима війками, имело ше може теперциц, же неска нікому то не веди. А при тих околностох и условийох, де уходи ше до війни. Нихто не знаценк, де вагриже до того яблука, а вец да ше найзе сам єдник на страни. До війни ше не идзе преа сигураго дружства! Не лем то, аля ше дзекеди найдзе даяки книц, котри завоюе ні цали свет — сам. — Но зато треба мац волну виру у ядно голви на себе самого и на своїо свєтле оружиє. По и тото условиє нешки нідзе не постой.

Єдна велика незвезносц.

Пред 20 роками верело ше цалком утвердзаним війним теорийом. Знало ше, як ше битки бию, як ше треба бранїц и як треба наведац. Знало ше, що приноши зос собу побіда и до приноши страцене війни. Знало ше, хто зос яким оружийом може війовац, або голем ше верело, же ше зна. Мобилизацийни гайзбаки рушали ше на фронти зос шелу а писало на них: „гайзбан за Берлин", „за Париз", „за Москву" итд. уж кадзи хтори. И тото шкали баш одвитивали тедишньому похопйованю війни. По найточнейши и найбиловнейших рахунках, єдна велика битка, єдна велика офензива, дасколько тижнї войовання и дасколько дзесец тисяч жертвох — мали докончиц війну — Тварда вера у то и тварда надія на то була єдна од главних причинох, же 1914. року пришло до війни.

На жаль, место трох-штирох тижньох війна тирвала штири роки, а место дасколько дзесец тисяч погинули у війни 12 милийони.

(Конец будзе).

Нови закон о парастких длуствох.

Наша влада видала нови закон о одплацованю земледїлских длуствох. По тим закону земледїлец є кажди чоловек, котри ма найвецей 75 тектари (коло 150 штра) жеми, котру вон обрабя сам или з помочу надничарох и слугох.

Земледїлец ма одплацован свойо длуство так:

1.) Банкови ма до 15. новембра плацац 6% камати, а од 15. новембра далей ма одплацовац длуство за 12 роки у рочних квантох. Перши квант вносци од 1000 70 Дин., а вца кожди рок будзе квант менши, так же дванастого року будзе виносац од 1000 Д. длуства 170 Д. Камата су 6%.

2.) Остали приватни особи ма земледїлец плацац за време од 15. новембра 1933. року до 15. пов. 1934. року 3½% камати, а почавши од 15. нов. 1934. року ма одплацовац длуство за дванац роки. Першого року вносци квант од 1000 Д. 6 Д., а дванастого року будзе квант 150 Д. Камата су ще 3 и пол од сто.

Квант одлатати ма ше плацац кождого року до 15. новембра. Хто свой квант на време не уплаци и кед ще квант муши трираз судом утїгнуц, вец длужнїк траци право на одплацовань преа 12 роки и його ще длуство може таной цале утїгнуц.

Кед длуство земледїлца не векше од 2000 Д., муши го земледїлец одплацац за штири роки зос 6% каматох.

Тот закон не сдости ще на длуства Народнїй Бенки, Гипотекарней Банки и Привилигованей Аграрней Банки. Решо не зредзи тот закон за длуства на порциї, за длуства до 500 Д и за штиск длуства направени по 20. априлу 1932. року. Так исто не зредзи тот закон за вожениц длуства, за длуство надничаром, слугом або за длуство за кирсто а зредзу. Решселїци можу тик такой утїгнуц длуство за свою роботу, пробену од 20. октобра 1931. року и далей.

Аграрцом, котри мали аграрну жем одплацовац у ренекох, дака тот закон право, да можу зарстату суму вуплацац у житу по курзу найблїжней бурзи

Кед длужнїк не уплаци свой квант до 15 януара, може ше тот квант зос силу утїгнуц.

Хто ще того закону не будзе тримац, будзе карани до 6 мешаци гарешту и до 10.000 Динари глоби.

Закон од 22. новембра 1933. року о одплацованю длуствох земледїлских длуствох зацеї не вредзи, а тот нови закон вредзи од того дня, кед видзе у Службени Новинох.

Польско-Немецки Союз.

Французки новини велько пишу, а тайним союзу, котри тих двох направели Польска и Немецка. Польска то зробила проти волї Французкей: Немецка обецала Польскей, же єй одступи на морю у восточней Прусскей карости Мемел, да Польска ма приступ до мора и будзе робац на тим, да Литва приступи до союзу з Польску. Зато Польска одступи Немецкей свой новозбудовани варош Гдиню и допуца, да же вельки варош Данциг на Балтийскем мору присоединї з Немецку. Крем того у будуцей війни будзе Немецка данц Польскей мунициє и у шишким ю помагац.

Чехословацка сце мир, але є готова за війну.

Чеснов министер Брадач изявел у єдней беседи: Ми вше остаемо вірни традицийом лапшого старого президента Масарика и будземе ще правилей приравиц за війну преда, да ще осигураке за будучносц. Чехословацка жаде мир, але вона вше готова на війну, кед о дакто западне у єй животних интересох.

Немецка у борби з кризу.

Предсидатель немецкей державней банки и министер за надзиранє Др. Шахт тримал

Богдан Лепкий:

Квет щесца.

Инце дот вон бул малке дзецко слухал, як людзе беседовали о „щесцу"

— Що то щесце? — питал ще мацери и патрел своїма очками до єй утраченого лїца.

— Щесце, дзецко мойо, то доля — гуторела мац и сама не знала, як да тей малкой дзецинской главки розумнї слово „доля"

А що то доля?

Доля, дзецко мойо, то такий квет, котра бара чежко найсц.

А шумни тот квецик?

Чи красни, питаш ще? Бачко же красни и бара красни. Кед ще на него патри, очи ще радую, а по серцу посчака легко и мило.

Мамо, я сцем мац тот красни квецик! Поведзце ми, де вон роснце и я го пойдзем глядац. Я пойдзем глядац и принєсцем го и себе и вам.

Тераз не може дзецко мойо, — гуторела мац и побочкала кандрасту главку свойого хлапчика. Ти моце таки слабо, а тот квет там далеко за воду. Тераз себе добре и без нього, а кед виросцеш и замоцнївеш, вец то пойдзеш глядац.

Не, я не сцем чекац, аж виросцем. Я сцем тераз. Поведзце ми, де вон.

И „поведзце" к „поведзце" лєтало дзецко, а мац да го умири, приведла го ту облаку и ухвала за велике озеро, що на його преду стала их хижа.

Там є ни за тту воду. Видаш?

Видзем, мамочко, видзем! Там того квета цала ливада. А яки красне того квета, яке бара красне! Чи то бара далеко?

О далеко, бара далеко, дзецко мойо.

Аж за воду? . . .

И хлапец ще задумал. Пильно-пильно патрел вон своїма великима очами на озеро аж там, дзе ще небо сходзело зос безавима габами води. Був вечер. На небе заблїсла уска лєска смуга, и не одауга указал ще мешачок, круглы и стриберни. Вон ще поволу зшигал на небе и випатрвало, що зна идзе не до вечарнїм белянни небе, але по тихой води.

Мамо! — радосно скричал хлапец и тирнул ще з глубокей задуми. — Знаш мамо що?

Що, дзецко?

Я уж знам, дзе ци не пойдем.

А чом же не повеш?

Бо не повем. Ти би ще на мне гнївала.

О ти мой мудерцу, а чи ти знаш, же ще мацери шицко мушу повесц.

Знам, але то не повеш, дзе то не — одповед хлапец и притулел кандрасту главку ту мацериним перином.

Не одауго лежал на своїй посцелки. Мац му проводзела молїтву, гварела му, да ще молї Богу, же би оцови, брацком и шестричком дал здраве, закрила го, прежегнала и поведел „шпи". И пиисце, вон замкнул свойо очка з прикел ще як да шпи. Аж и хрипел. Але не спал! Бо кед дзем кац на пальцох пошла до його посцелки и заарла на себу двери вон отворел очи.

У хижи було видко. Мешацово швецко чисто ще крез облаки и своїм белавастим шветлом обливало шицки мурки, двери, столи и шицко у хижи. Под облаком у задраци шивел соловей, здалека чуло ще хлопотанє води. Непрестане котулела ще вода у малких як жмрцаце по стариним-"цу габох и била до брега. Хлопец слухал — Хлюпка, вода же. Гвари, же ме пренїце аж там далеко на лиаяду, дзе ост так вельи „щесца". Вони квитнє. Ай єден квиток так красне не квитне. Чом дзем дзедзе того канце не тарсаю? Ага! Бо го не годни достац. Не знаю як пренїцац преа воду. Але я знам. Дзем да мац заспи и дзем да го скорей приздзе рано, вец пойдзем, мушим пойдц!

Мешац лежел и шивел вше еспейнїе, соловей шпивал и шпивал вше лепше, а губи хлопотали и хлопотали вше гласнейше.

Хлапец не спал — думал о раєским квету щесца. . . .

(Конец будзе).

при отвореню великей гандловней застави у Лайпцигу бешеду, у котрей твердив: „Немецка ще тераз находи у такей гандовской и фінансовней кризи, у якей де тераз єшче не була. А кому тому виновати — твердив Др. Шахт — уговор о миру. Але наш тото стане не безпадійне. Немецкей не твердив, же вона не плати своїо длужне. Вона за грабу тридцеть годинку у руки и чекає, колі Немецка превадне. Але надія тих людиох не се виповні, бо і можете не позволство єсь уничтожи. Ми по войни сидели зелі мизерди за репарациї и то ще так остабело, же тераз попри найлепшу волю, не можеме своїо длужство одплатовати. Другі нї твердив уж давно под таку теру преладкуе. Друга держава нам нї не помагає. Бедї держави цілком забранили увозу немецкей робы и бойкотирую уж кожну немецку робу. Може Немецка потерпи ще векшей кризи, але вона нїяк не превадне".

Новини других державох пишу, же Др. Шахт туторел так просто, да справда, чом Немци не плаци своїо длужство.

Немецки воєна флота.

Париски воєни „Журнал" пишу о вооруженю Немецкей у воздуху и твердя, же Немецка запрано нема воєних аероплановох, бо єй то уговор о миру брани, але цивилни немецки аероплани абудовани так же их не ще може пременїц на воєни. Єден пораднї немецки апарат Юнкерса вооружени в зос єдним двелом од 20 милиметри, 6 машиноки пушки, 6 бомби чежки по сто кили и 18 бомби по 50 кили. Тоти аероплани можу лецц 240 кило. на годину. А французки воєни аероплани мало пайвекшу шидкосц од 140 км. на годину, вооружени су так зос двелом од 20 милиметри, 8 машиноки пушки. А мено Немця нїкс невидна аероплани, котру можу полиц нїце векшей мунїцї. Крем того питалашую тоти французки новини, немацка воєна индустрия барз добре стої. О 4 мешади од почаску европейскей войни у будучности, могли би Немецка кажди мешац виробац 210 нови воєни аероплани и 450 мотори. Аероплански индустрия роснї и розвива ще у Немецкей з дня на день.

Жита єст нїяк превельо.

У Лондону зивели нї заступници державох, да ще порада о новей житней конференциї. Були 22 заступники поєдиних державох. Шацки пренали, же жита и того року єст превельо, точ того року була суша и жито слабо плодило. Вец ще радили, як би ще преречи пшеницкуцкия зос житом. Доктат Польскей предложел, да ще зос житом карми статок. — А що будзе з людзми, котри не мало би єсц?

Немецки аероплан лоци 500 км. на годину.

Єден немецки путнїчки аероплан посягнул нови рекорд у шидкосци. Драгу мецди Будапешту и Бечом, котра длугола 225 кило., превелцел вон за 26 минути и досягнул шидкосц од 500 км. на годину.

400 аероплани на Парижом.

На Парижом були вельки маневри французки воєних аероплановох, у котрих брало участ 400 воєни аероплани. Циль маневрох тот, да ще видзи, як би ще Париж у случаю войни могол брани од нападу неприятельских аероплановох.

Читайце и розшируйце „РУСКИ НОВИНИ".

Мац и дзецко.

Дзецко тї од кого тельо нї прима, велько приме од мацери. Дзецинске шесто од Бога так створене, же болї задоволе приме тилко того, що добре и Богу мило, нем кед добре мац зце краснїц то почаци до серця свойого дзецка. Най нам то потверди слїдуюци приклади:

Єдного дня єден високи урядник так преговорел любовиблаиому слабому предсидательови Америки Адаму: »Аж тераз знам, як єще постали таки чловек, єки Ви єстеце. А як то знаце? запитає то предсидатель Адам. »Я прочитал писма, які Ваша мац Вам писала як свому синови«.

2.) Мац великого Вашингтоне, исто так славного предсидателя Соединених державох Америки, їшо од дзецинства поучовала свойого сина, да будзе щири и милосердни. А кед у своєй старосци дознала, же єй син вибрани за предсидателя Соединених державох, теди нем тельо преговорела: »Мой Дзоре біше був добри син!«

3.) Єдна трета мац шедзела єдного вечера зос сїсїм сином пред прагом и розгварала ще зос нїм о Христу Спасителю. Горучо шпіи єй чуреи и падали на главу сина. Кед тот син лепшейше бикрос и постал священиком, мисионаром, у єдним казанїо так туторел: »Тамти шпіи моєї мацери зробели оказанє сбагесиїке мисионара!«

4) Познато єж, як вельки Наполеон вецей раз туторел, кед го питали, що найбарзей потребує Француска? »Добри мацері нї кратко одвитовал.

Кед добри мацери потребую вельки народи, то нїце вецей их потребує наш народ.

Батогашка роштовина.

БАТОГАШКИ „ВЕЛЬКИ РУС И СЛАВЯН". — Др. Сакач дохтор з батогашки „ученик" барз кельо бешедує о своїм славянству, йому мало, да будзе добри Русин, але єще був „вельки Русс" и то штатра єдина медзи нама. Бо шецки ми Русини мадярони, не Русини, анї но Славяне. Так представи нам Сакач себе у „Зарі". Але нам пришла до рукох єдна карта дохтори Сакача од 11. VI. 1930. року, на котрей єтої службени дохтореви подпис: „Dr. Aleksandar Szakács". Так ще єго волал и подписовал наш „наш вельки Русс, Славян и Югославян" у югославянскей престолници Београду дванац роки по освободзеню Югославянох и других Славянох зпод мадярского ярма. Питаме ще: Чом тот батогашки „ученик" єще пред штирна роками був таки щирки з тварди Szakács, а чом ще тераз пременел (чи ще нанєце пременел? ред.) на вельского Русса и Славяна? О тим ми уж дацо знаме и други раз напишеме.

З чого жиє дїдо Андри? — По ремеслу колесар, але ремесло зохабил. У суду виказал же є привалник так єз — мастку! Дїдови тибель дацо остало од предїдошнїх!..

Русская граматика у „Зарі" штатра барз кращо. Туторя, же єу вельки Русове, дом пишу з — украински з хасную украински специялнет слово „Ї"!....

„Ва русскосц и славянство" так ще вола нова писма, з котру ще „Зара" збогацела. Єст у тей писмі места, з котрима поет „Православнобец" пїтрафел на прави „мотив" їх цалого писаня з батогашкого просвещованя, кед виповнї тот стих:

„Украинци без держави
Що вам годни добра дати?"

Бо видци же од Украинства не може жиц, але за разум Рагей може. Зато не виплаци задаци свой народ и постаци Русином.

Дацо о читалнї. — Друкували у „Зарі" виправку Земплїнскей читалнї у Кошуре и приповедаю, же их „цигурне пресудо" спрацело „ошибку" и „попрецку" (слава Богу уж раз!) Там мушели поймаци шицко що на читалню наплювали у своїм гнїву и страху. Але знак вони остали: Русосове тот им одове були Русини (лем з єдним „с"!) и ще не пришли з Расьї анї з Подкарпатскей Руси (єдно „с"!)

Родителє и єдно дзецко.

„То наше єдине дзецко", виговаряю ще родителє пред своїма познатима, на як знаце, „му нїмє му пулци шецко по волї", и дзецко робели що єцело.

„То наше єдине дзецко и воно достаци шицко що єму хцеци. Нї да ще мучи зос ученьом?", туторели родителї. И син їм постал лїнїви и шицко имане зрерайтал.

„То наше єдине дзецко. Не мушц вон постаци панощец або даки монах", туторел отец пред своїма найташами. И син му поєхал безаврец.

„То моїо єдине дзецко. Но шлюбодзе анї котру да то обидзе", туторела мац пред своїма сусїдами, и син є постал за нїч вартуши чловек.

„То наше єдине дзецко, вай ще нїчєже виєта, ма досц", туторели родителї. И син їм постал шелїцо и шицко розтресол, що вони чежко зберали.

„То наше єдине дзецко, на лай тоциа. Ми єдни плаци", и плачели длуто за длуствак, але и їх ще кинїзка запрочисла.

„То наше єдине дзецко", жаловали ще родителї, кед на нїк син забул и нец ще дал на роскошни живот.

„О наше єдине дзецко", жалили ще родителї, кед їх син напоцел єдну канїбу зе другу и на концу сам ще зебил.

И „вон навеце був їх єдине дзецко" — и нїцо не знали за него доси мерковаци бани прето, же був „єдине їх дзецко". И сами родителї доведали то до зрелєпетей и вичей пресвиди бани прето, „же вон був саме їх дзецко".

Локомотива прегамела три особи.

Недалеко Руми у Сриме нїлацел шидки влак на воч, котри бани проходзел преж жезеню драгу. Локомотива розбила ще на два часци, средня часц з кочицом остали жени и зправна, а други три особи, двоме хлопи и єдна жено остали розфалятовани на жезеней драги. Двадци фалати цела були и пол килом. далеко од места катастрофи. Сведоци кочиш Анеман нївел, же вони у кочу бешедовали и кед потрели єи идзе желїзница, а при котор не чули гвиздаци локомотиви. Рамо на тим месце єст, бо то мала полска дражка.

Наша понукання тарґовина.

Прешлого року була цвоє понукана тарґовина барз добра, бо зме предали як купели улей и по квантуму и по вредности. У першій половци того року була ситуация горша. За 160 мил. динара вецей напа держава купела доби у других державох, як що зме вазвали и продали.

Осуда дня Губаша.

Наши читателе уж знаю, же позвати дідо Андры Губаш а П. Скду був осуджени за увреду нашого Дрежа Владики и наших панпох за менши ай гарешту и 1000 Д. доби. Вон апелирал на Касацийски Суд, котри суду Окружного суду променел на тельо, же му гл.-бу повесилал на 1500 Д., а од гарешту го рашел!

Цени жита у Войводини.

Жито купує лем Привилиґоване Друштво за вино. Стару кукурицу велько сладзю и зато єй ще на скочела на 98 Д. за шпел. Сладзе ще и нова лисуля пайвецей за Єсвакиде. Цена пасулї скочела на 140 Дин. Овес ще не купує, бо Италия заварла узов. Ярец ще купує за Швайцарску.

Тогорочни хмель.

Берба хмеля у Бачкей и Сриме уж почала и будзе нефрашко готова. Хмель того року велько лепши у Сриме, як у Бачкей. Цена му коло 3000 Д. по метеру, а то є лем трецина лонїшки цени.

Самоубойство пре женїдбу.

У Сушаку забил ще єден Далмятинец Осиф Предкевич. Оставел писмо, у котрим гварі, же ще забива прето, бо му дохтор по новим закону забранел, да ще жені (другі раз, бо був здовец). Дохтор пренапел, же вон ма тяжку хорбу. —

Духовни живот

Святи Павло

апостол народох.

Ап. Павла и його товариша Силу дрелели у вароши Филипи до темници. В ноци були трешлеки усеми и двери темници ще сами отворели. Кед пробоє надзорнїк темници и видзел двери отворени, думал же Павло и Сила сцели ся од страху пред кару сцел ще забиц, зли Павло му ще пвел, же су ту, най себе вони роба. —

Радосни надзорнїк скричал: Ви мойо добродїнителе, бо сце ме спасцели од смерци. Я терпа видзим, же глядзице правду, же невинїй страдаце, бо силни Бог ваш. Що я мам терпа робиц, да ще спасцим?

А Павло му кварц: Вер у Господа Исуса Христа и будзеш спасени ти и твой дом.

Приятелю мойо, я верим, але не познам вашей науки — гварел покорно надзорнїк темници. У тим ще позберала цицка його челяди, а Павло и Сила почали їм толковац Христову науку. Цицци цилко и уважно слухали.

Потим надзорнїк умиє их рани, що мали на ногах од желїзох и гварел:

Приятелю мойо, кед я достойни ласки Божей, вец покрестце мне и цидзих моїх. И Павло и Сила их покрестцели.

Терпа, святи людзе будзце мойо гости. — И кед недзела за столом гварел надзорнїк: И таки весели, таки задоволени, ягод да сом ще нинова на пазет народзел.

Ти ще найсе родзел наново, — гварел Павле, — бо скорей то був духом зерпаг у погаластву, а тепер ци ще родзел у Христу.

И вешелили ще пицци. Рано учули дурканє до дверох. Прецили стражари. Хладна зной такой обпал надзорнїка темници. Бал ще вец терпа не за себе, лем за апостолох. У тим єден од стражарох преварил. Розказал ци предницє варошу, да пущци тих людзох — Павла и Силу. — Чудзвіл ще надзорнїк, же их роскавали випущци, а други стражер преварел: И чул, же їх понїжаше трепечє жеми мастранєло, думаю, же то пре тих Жидох, котрих тримаю за чаровнїкох.

Весели одбег надзорнїк ту апостолом и явел їм, же су пущени.

А Павло на то: Дознали ще предници, же ми римски граждани (а римских граждаиох на ойбеодно було бич и без суду завераци). Але ми так то пойдземе. Бяда вас явно на пицу, а не осудзели нас, и терпа нас суд потаємно в вагаци. Иде и поведи им, най приду сами и най нас вивелу. Стражаре пошли и поведали то предникам. А вони ще здзиви и гуторели: Що зме зробели? Боци Римляни! — Що маме терпа робиц? — Вец поидзи до темници и моледи апостолох.

Пребачце нам, мы не знали, же вы Римляни. —

Требало ще скорей пренитац а не лем так нас явно поганьбиц — гварел Павло.

Видзиме ми, же зме слабели. Зато нас молиме, да нам пребачите и да идзеце з нашого вароши, бо тодзо був ще векше зло, може ще народ не буйа проци нас.

Ми пойдземе, — гварел Павло, — а ви другирах будзце мудреївши.

И пошли з того вароши.

(Далей будзе).

За нашо дзеци

До школи!

Ах зала тота школа! — гварел незадоволени мали Славко, кед прешла вакация и треба було зара иц до школи. У школи мирно недзиц и дома кажди дзень на школу учиц. »Да уж раз тей школи нет, кед би пренедла, да ще не мучи до цей холзиц«.

Чул тоти нарикання Славкон оцец и гварел: Кед ти Славку баш на тельо школу не любиш, вец не идз до школи. Я це силовац не будзем. Остарам ще у папучителя, да не од школи палком не хлебодзи.

Ви, апо, озда франтуеце? — невереп Славко свойому шесту.

Не, гвари оцец, не франтуем. Але кед це оцец ходзиц до школи, вец и не пойдзеш. Єго такой пойдзем до школи. Да це виншу и край!

Зпочатку був мали Славко барз задоволени. Весели одбег вон такой ту сиєм малим товаришом и похвалел, же вон вецей до школи не будзе ходзиц. Терпа ані не закуцнем до книжки! Ані пацриц на ню не будзем. Най пренедзе.

Дзисведни Славкови товариши завидзели му це таким ащесцу.

Перши дзень школи Славко одбег до поса. Скоро трци дзень не був дома. Други дзень бегал по заградох, треци дзень по поле и по лиадох, а штварти дзень уж не мал дзе пойец. Шицко му уж досадзело и тес, и заградзи поло. Чим дзужей був на пашебоци и до школи не ходзел тим му було цїлше. Не мал що робиц та єдного дня вжал свойо книжку и шедзул под хижу да чита.

Ого! — гвари му оцец. Хто до школи не ходзи, тому ані книжка не треба. Богоц и баини не може, кедзо сцеш, але книжку рудиц не шмеш!

Одложел Славко книжки и почал думац о школи. Терпа у школи баш одмер. Хлопци повибегоцали зоз школи, байя ще весело на дворе. Ей, да я терпа там! — подумал Славко и схилел желоцце главу.

Други дзень було му ще досаднейше и так далей виш горше. Не могол єму витримац. Седми дзень уж не мог стримац, але прибег ту оцови и гварел:

»Апо, я би ишол до школи! Модлим вас, пуще ме!

Ага! — гварел оцец. — Знал я, же то так будзе. Идз, але паметай добре, да други раз нейше розгудзиш, що жадаш. Без роботи не може чоловек жиц, а твоя робота терпа то школа и книжка!

Славко як да лиє панощо на шпет народзел, таки був радосни. Зрабел книжки и одбег до школи, ягод да сцел здобоєц страцени час.

Бурза

Нови Сад 30. VIII 1934.

Жито нове	104—120 Дин.
Кукурица бачка и сримска	90—95 Дин.
Ярец бачки и сримски	70—80 Дин.
Овес	50—55 Дин.
Мука 00 нова	205—210 Дин.
Мука число 2	185—205 Дин.
Мука число 6	135—145 Дин.
Трицка	55—60 Дин.
Пасуля	100—110 Дин.
Отруби	50—60 Дин.

СТАРИ ДЛУЖНЇЦИ ПОЛИЛАИЦЕ ПРЕДПЛАТУ!

За редакцию одповеда: Др. Франьо Дудович, парох и декан у Дякову. Видава: Михайло Фарак, Пишкоревци.
Друкує: Бискупийска Тискара у Дякову.